

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра історії України та спеціальних історичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

(Майя НІКОЛАЄВА)

» _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ
ТА ПЕДАГОГІКА У ВИЩІЙ ШКОЛІ**

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 032 Історія та археологія

Освітньо-професійна програма: Історія та археологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання історії та педагогіка у вищій школі». Одеса: ОНУ, 2022. 20 с.

Розробник: Вінцковський Тарас Степанович, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін

Протокол № 1 від “5” вересня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) Олена БАЧИНСЬКА (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП «Історія та археологія»

_____ (підпис) Олена СМІНТИНА (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від “6” вересня 2022 р.

Голова НМК _____ (підпис) Галина ЛЕВЧЕНКО (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) Олена Бачинська (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від “_____” _____ 20____ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>032 Історія та археологія</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <u>другий (магістерський)</u>	Обов'язкова дисципліна	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	1-й, 2-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	8 год.
		<i>Практичні</i>	
		20 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		80 год.	108 год.
Форма підсумкового контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Запропонована дисципліна має на меті опанування студентами основних засад використання методик викладання циклу предметів з історії у ЗВО за допомогою вивчення розвитку педагогіки у вищій школі, сучасних тенденцій функціонування вищої історичної освіти, її змісту, методів формування професійної підготовки. Зміст дисципліни передбачає допомогти студентам сформувати знання про технології організації навчання історика у ХХІ ст., способах виховання його особистості крізь призму актуалізації індивідуальних здібностей.

Завдання. Основними завданнями вивчення дисципліни є розширення і систематизація знань студентів щодо особливостей педагогіки вищої школи,

методики викладання історії у ЗВО, процесу навчання історії та його особливостей, методів і форм організації освітнього процесу, науково-педагогічної діяльності викладачів та навчальної діяльності студентів, їх взаємозв'язок і взаємовплив, етапи становлення науково-педагогічного працівника як творця освітнього процесу.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в галузі історії та археології а) загальних (ЗК):

ЗК02. Здатність працювати автономно.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

б) спеціальних (СК):

СК06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.

СК07 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.

СК11. Здатність використовувати набуті знання в ході професійної діяльності та експертного консультування з актуальних проблем історії та археології, міжкультурної комунікації, архівної, музейної та пам'яткоохоронної діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.

ПР04. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів.

ПР07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПР09. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- тенденції розвитку педагогіки вищої школи;
- способи створення вимогливої та водночас доброзичливої платформи освітнього процесу;

- різноманітність освітніх технологій у ЗВО;
- методи і прийоми викладу історичного матеріалу;
- методи формування умінь самостійної роботи, професійного мислення та розвитку творчих здібностей студентів.

вміти:

- практично використовувати знання основ педагогічної діяльності та викладання історії в освітніх установах вищої освіти;
- планувати освітній процес, реалізовувати різнопланові заходи для його виконання;
- використовувати сучасні методики розробки навчально-методичної літератури;
- використовувати раціональні прийоми відбору та застосування інформації щодо організації науково-дослідної роботи студентів;
- працювати з типовими програмами, враховувати досягнення історичної науки та суміжних дисциплін;
- розробляти теми та конспекти лекцій з історії та археології з урахуванням міждисциплінарних зв'язків;
- орієнтуватися в новітній спеціальній та навчально-методичній літературі з фахових напрямів історичної науки;
- готувати та використовувати сучасний дидактичний матеріал у освітньому процесі.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні проблеми педагогіки та викладання історії у вищій школі.

Тема 1. Педагогіка і методика викладання історії у вищій школі як наукової дисципліни.

Предмет, завдання і функції педагогіки і методики викладання історії у вищих навчальних закладах III-го і IV-го рівнів акредитації. Базові принципи організації виховного процесу в вищій школі. Структура вищої освіти: рівні, ступені та національна рамка кваліфікацій. Компетентнісний підхід, Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС), визнання результатів освіти, отриманих в інших закладах вищої освіти, у т. ч. за кордоном, а також у неформальній та інформальній освіті. Студентоцентроване навчання. Основи дидактики вищої школи. Концептуальні засади освіти у вищій школі. Державна національна програма «Освіта» та Закони України «Про освіту» і «Про вищу освіту». Нормативні документи, що організовують реалізацію цілей навчання.

Тема 2. Основні тенденції розвитку педагогічної думки та історичної освіти у ЗВО України.

Історія вищої школи в Україні. Основні риси радянської вищої школи та викладання в ній історії: теоретико-методологічні основи дослідження та викладання історичних курсів в університетах і педагогічних інститутах УРСР. Концепція викладання історії в радянських навчальних посібниках для вищої школи. Директивний характер радянської методики викладання історії у вищих навчальних закладах. Перебудова вітчизняної університетської історичної освіти на межі ХХ-ХХІ ст.: модернізація теоретико-методологічних основ дослідження і викладання педагогічних та історичних дисциплін, організації навчального процесу та його форм. Сучасні підручники, навчальні посібники, методичні розробки для університетів та їх характерні риси. Історичні науково-освітні ресурси в мережі Інтернет.

Тема 3. Концептуальні проблеми сучасної педагогіки й історичної освіти у вищій школі.

Педагогіка як основа викладацької діяльності. Історія як системотворча дисципліна гуманітарного знання. Пізнавальні завдання та соціальні функції історичної освіти. Проблеми формування історичного мислення в умовах модернізації системи вищої освіти. Проблема спадковості викладання історії у ЗВО: співвідношення директивної та сучасної інтерактивної моделей навчання. Використання ресурсів Інтернет в освітній і науковій діяльності.

Змістовий модуль 2. Практичні засади педагогічної роботи та методики викладання історії у вищій школі.

Тема 4. Види і форми організації освітнього процесу.

Методичне забезпечення організації освітнього процесу. Стандарт вищої освіти, академічна автономія закладу вищої освіти, індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти. Процес навчання історії: види навчання та їх характеристика, організаційні форми навчання, їхня сутність. Тематичне планування курсів з історії, розподіл часу за видами та формами роботи в умовах кредитно-модульної системи. Міждисциплінарні зв'язки в процесі викладання історичних дисциплін. Основні вимоги до лекцій, семінарських, практичних занять, консультацій тощо. Проектування описового навчального тексту лекції. Типи семінарів та особливості їх організації, при вивченні курсів з історії. Самостійна робота студентів як складова частина освітнього процесу у позааудиторний час. Організація наукової роботи студентів, навчальних, переддипломних практик. Перспективи розвитку видів і форм освітнього процесу.

Тема 5. Основні методи та засоби викладання історії у вищій школі.

Класифікація традиційних методів навчання. Сутність і зміст методів навчання історії у ЗВО. Взаємозв'язок методів і рівнів засвоєння студентами змісту історичних курсів. Роль методів навчання в формуванні творчого мислення студентів. Сучасні методи оптимізації навчання історії в вищій школі:

метод проблемного викладання, презентації, дискусії, міні-дослідження, ділові ігри, метод асоціативного есе, метод бліцопитування, метод анкетування тощо. Дидактичні функції засобів навчання. Умови ефективного застосування засобів навчання. Підручники з історії для вищих навчальних закладів. Інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів. Технічні засоби навчання. Проблеми комп'ютеризації освітнього процесу з історії.

Тема 6. Діагностика навчання історії.

Діагностика попередньої підготовленості студентів. Кредитно-модульна система як засіб поточного тематичного контролю. Методика підготовки та проведення заліків та іспитів з історії в університетах. Види заліків та іспитів: усні, письмові, з використанням тестів та комп'ютерів. Критерії оцінок знань, вмінь та навиків студентів на заліках, іспитах та інших формах контролю за їх роботою.

Тема 7. Організація освітнього процесу як творча модель діяльності викладача історії.

Основи комунікативної культури педагога. Єдність дослідницької та педагогічної діяльності викладача університету. Основні види підготовки до занять: підготовка до ведення історичного курсу в цілому; підготовка до викладання розділів і тем курсу, лекцій, практичних занять, семінарів та інших видів навчальних занять. Проведення дослідницької та експериментальної роботи професора та доцента з метою визначення оптимального змісту університетських курсів згідно з освітнім стандартом, рівнем підготовленості студентів та іншими факторами. Залучення студентів до дослідницької та експериментальної роботи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні проблеми педагогіки та викладання історії у вищій школі.												
Тема 1. Педагогіка і методика викладання історії у вищій школі як наукової дисципліни.	14	2	2	-	-	10	12	2	-	-	-	10

Тема 2. Основні тенденції розвитку педагогічної думки та історичної освіти у ЗВО України.	16	2	4	-	-	10	14	-	2	-	-	12
Тема 3. Концептуальні проблеми сучасної педагогіки й історичної освіти у вищій школі.	16	4	2	-	-	10	18	-	-	-	-	18
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8	-	-	30	44	2	2	-	-	40

Змістовий модуль 2. Практичні засади педагогічної роботи та методики викладання історії у вищій школі.

Тема 4. Види і форми організації освітнього процесу.	18	4	4	-	-	10	17	2	-	-	-	15
Тема 5. Основні методи та засоби викладання історії у вищій школі.	28	4	4	-	-	20	17	2	2	-	-	13
Тема 6. Діагностика навчання історії.	14	2	2	-	-	10	15	-	-	-	-	15
Тема 7. Організація освітнього процесу як творча модель діяльності викладача історії.	14	2	2	-	-	10	17	2	-	-	-	15
Разом за змістовим модулем 2	74	12	12	-	-	50	66	6	2	-	-	58
Усього годин	120	20	20	-	-	80	120	8	4	-	-	108

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Концептуальні засади освіти у вищій школі.	2
2	Основні тенденції педагогічної думки і розвитку історичної освіти у ЗВО України.	2

3	Принципи, методи і засоби викладання історії у вищих навчальних закладах.	2
4	Види і форми організації освітнього процесу у вищій школі.	2
5	Види і форми проведення семінару і практичних занять у вищій школі	2
6	Організація і проведення ігрового заняття у вищій школі.	2
7	Самостійна робота студентів, особливості її організації у вищій школі.	2
8	Діагностика навчання історії.	2
9	Організація освітнього процесу як творча діяльність викладача історії.	2
10	Організація викладачем науково-дослідної роботи студентів.	2
11	Усього	20

6. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальною програмою не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальною програмою не передбачені.

8. Самостійна робота

Самостійна робота студентів зорієнтована на виконання тих видів робіт, які передбачають опанування додатковими знаннями у позааудиторний спосіб згідно визначених викладачем завдань. Вона є складовим елементом університетської освіти та закономірним продовженням аудиторної роботи викладача і студентів.

Видами виконання самостійної роботи студентів є наступні завдання:

- опанування студентами додаткової літератури в межах курсу,
- самостійна робота для підготовки рефератів, доповідей чи історичних есе,
- виконання індивідуальної практичної роботи з підготовки до контрольного завдання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/в	Кількість годин з/в
1	Педагогіка і методика викладання історії у вищій школі як наукової дисципліни [1], [2], [3].	10	10

2	Основні тенденції педагогічної думки і розвитку історичної освіти у ЗВО України [1], [2], [3].	10	12
3	Концептуальні проблеми сучасної педагогіки й історичної освіти у вищій школі [1], [2], [3].	10	18
4	Види і форми організації освітнього процесу [1], [2], [3].	20	15
5	Основні методи та засоби викладання історії у вищій школі [1], [2], [3].	10	13
6	Діагностика навчання історії [1], [2], [3].	10	15
7	Організація освітнього процесу як творча модель діяльності викладача історії [1], [2], [3].	10	15
8	Разом	80	108

Завдання до самостійної роботи

[1] – підготовка до лекцій та практичних занять;

[2] – ознайомлення із рекомендованими викладачем науковими творами та першоджерелами, які розкривають сутність методики викладання історії у вищій школі, розвиток філософії освіти України у XXI ст., формування фахівця-історика в умовах глобалізаційних процесів;

[3] – написання рефератів, есе на одну з тем, запропонованих у межах навчальної дисципліни.

Результати самостійної роботи оцінюються під час поточного і періодичного контролю. Зокрема на денному відділенні – підготовка і присутність на лекційних заняттях – 20 балів, захист рефератів/есе – 10 балів.

Перелік орієнтовних тем рефератів

1. Роль вищої освіти в сучасній цивілізації.
2. Основні тенденції розвитку історичної освіти у вищих навчальних закладах України у XX ст.
3. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття») та її роль у реформуванні управління системою вищої освіти в Україні.
4. Стан і завдання вищої освіти України в контексті Болонського процесу.
5. Сучасні методи навчання у вищій школі.
6. Особливості організації проведення лекцій нетрадиційного типу.
7. Викладання історії у ЗВО із використанням локальних і глобальних комп'ютерних мереж.
8. Основи педагогічного контролю у вищій школі.
9. Навчальна науково-дослідна робота студентів і роль викладача у її

організації.

10. Основи комунікативної культури педагога.
11. Форми діяльності педагога вищої школи.
12. Особливості організації самостійної роботи на різних етапах навчання.
13. Педагогічна практика: підготовка та реалізація.
14. Сучасна дистанційна освіта: технології, засоби та забезпечення.
15. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі.

9. Методи навчання

У ході читання нормативного курсу використовуються різноманітні методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишається пояснювально-ілюстративний метод, у межах якого викладач допомагає студентам здобути знання завдяки аудиторній роботі. Основною складовою даного методу є засвоєння теоретичного матеріалу під час прослуховування лекцій, на яких студенти отримують знання, а також демонструють вміння засвоїти матеріал, запропонований викладачем для самостійного опрацювання.

Окрім вищевикладеного методу, використовується метод проблемного викладення. Він допомагає, використовуючи практику активної полеміки на семінарських заняттях, формувати вміння студента критично ставитися до вивченої наукової літератури, заслуханих рефератів і доповідей, лекційного курсу. Викладач, поставивши навчальне завдання, формулює пізнавальну мету, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. У такий спосіб студенти стають співучасниками наукового пошуку.

Вивчаючи окремі теми, використовується й дослідницький метод, який передбачає організацію активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань, аналізуючи історичні джерела й пропонуючи самостійні висновки.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Під час реалізації навчальних завдань студенти мають можливість накопичувати бали за рахунок наступних видів роботи: присутність на лекційних заняттях (20 балів), виконання завдань на практичних заняттях (50 балів), захисту рефератів чи есе (10 балів), підсумковий контроль (20 балів).

Поточний контроль.

Здійснюється у вигляді усного опитування на практичних заняттях. Критерії оцінювання відповідають сучасним стандартам університетської освіти. Категорично не рекомендується використовувати сайти сумнівного характеру, де відсутня прив'язка тексту до авторства! На найвищі бали за семінарське заняття

можуть розраховувати ті, студенти/-ки, хто у повному обсязі відповідав на усі питання теми.

Періодичний контроль:

Оцінювання доповіді з обраної теми реферату або есе.

Підсумковий контроль:

Здійснюється під час іспиту, який проходить в усній формі, як відповідь на два питання у екзаменаційному білеті. Питання на іспит здобувачі отримують на початку викладання курсу.

Загальна підсумкова оцінка визначається як сума балів за результатами поточного, періодичного і підсумкового контролю.

Критерії оцінювання роботи на практичному занятті:

К-сть балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач зобов'язаний підготувати кожен пункт плану практичного заняття у повному обсязі. Відповідь має бути побудована на основі розуміння причин явища, його перебігу та наслідків. Студенти не повинні обмежуватися стислим просторікуванням, а продемонструвати системні знання з теми семінару. Вони передбачають не стільки констатацію фактів, скільки пояснення їхньої сутності. Якісна підготовка до занять передбачає ознайомлення з науковими або/і навчальними книгами/брошурами, науковими статтями, лекційним матеріалом, енциклопедіями, довідниками.
4	Здобувач освіти дає об'ємну/повну відповідь повне на більшість питань плану заняття, доповнює відповіді інших студентів, демонструє вміння брати участь у дискусії, використовуючи наукові аргументи.
3-2	Здобувач освіти дає відповідь на одне або два питання плану заняття, лише частково доповнює відповіді інших студентів.
1	Здобувач присутній на занятті, але не бере участь у обговоренні питань, пропонованих викладачем згідно заявленої теми.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів, що має бути захищена на практичному занятті або під час спеціально відведених годин консультацій.

Вид роботи	Кіл-ть балів	Критерії оцінювання результатів виконання завдань для самостійної роботи
------------	--------------	--

Підготовка та захист реферату або есе	10-8	Доповідь має самостійний характер, визначається повною викладу матеріалу, наявністю структури тексту, з використанням фахової літератури і джерела, обґрунтованих висновків. Вагомою частиною оцінювання якості самостійної роботи є вміння доповідача дискутувати, використовуючи виважені аргументи. Може супроводжуватися презентацією або ілюстраціями, але ця форма не є обов'язковою.
	7-5	Доповідь виконана самостійно, оформлення відповідає вищезазначеним вимогам, але пропонувані висновки або не точно відповідають темі роботи, або є поверховими, що не дає змоги зрозуміти глибину осягнення доповідачем змісту реферату/есе.
	4-1	Завдання виконано на низькому теоретичному рівні, без пояснення причин явищ, описаних у тексті, та висновків. Використана література або джерела не повною мірою відповідають обраній темі. Здобувач не демонструє розуміння предмету дискусії.
	0	Завдання не виконано.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти на іспиті:

Оцінка	Кількість балів	Критерії оцінювання
Відмінно	20-15	Здобувач освіти правильно і у повному обсязі відповів на обидва питання екзаменаційного білету, дав відповіді на поставлені екзаменаторами додаткові запитання, продемонстрував вміння дискутувати, обґрунтовувати свою точку зору, самостійно оцінювати теоретичні аспекти дисципліни, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, володіти науковою термінологією.
Добре	14-10	Здобувач освіти на високому рівні відповів на одне з двох питань екзаменаційного білету, але не у повному обсязі засвоїв інше питання. При цьому частково дав відповіді на поставлені екзаменаторами додаткові запитання, продемонстрував вміння дискутувати, обґрунтовувати свою точку зору, самостійно

		оцінювати теоретичні аспекти дисципліни, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, володіти науковою термінологією.
Задовільно	9-5	Здобувач освіти у неповному обсязі відповів на обидва питання екзаменаційного білету, не зміг дати відповіді на поставлені екзаменаторами додаткові запитання, продемонстрував низький рівень навиків полеміки, самостійного вирішення навчальних завдань, поверхово засвоїв наукову термінологію, базові знання з дисципліни.
Незадовільно з можливістю повторного складання	4-1	Здобувач освіти не виконав поставлені перед ним завдання. Не дав відповіді на обидва питання екзаменаційного білету та додаткові запитання викладачів, або у його/її відповіді містилася значна кількість грубих помилок. Продемонстрував відсутність базового обсягу підготовки з дисципліни, виявив низький рівень володіння навчальними та науковими дефініціями.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0	Здобувач не засвоїв навчальний матеріал. Потребує повторної допомоги викладача для оволодіння дисципліною.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Етапи формування Болонської системи. Роль вищої освіти в сучасній цивілізації та місце педагогіки в цьому процесі.
2. Етапи реформування національної системи освіти. Основні тенденції розвитку історичної освіти у вищих навчальних закладах України у ХХ ст.
3. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття») та Закон України «Про вищу освіту».
4. Перебудова вітчизняної історичної освіти на межі ХХ-ХХІ ст.: модернізація теоретико-методологічних основ дослідження і викладання педагогічних та історичних курсів.
5. Стан і завдання вищої освіти України в контексті Болонського процесу.
6. Дидактичні функції засобів навчання. Умови ефективного застосування засобів навчання у вищій школі.
7. Організаційні форми навчання та їх сутність. Сучасні методи навчання у вищій школі. Інтерактивні методи навчання історії.

8. Розвиток лекційної форми в системі університетського навчання. Структура традиційної лекції. Методичні аспекти викладання лекційного тексту.
9. Особливості організації проведення лекцій нетрадиційного типу.
10. Викладання історії у ЗВО із використанням локальних і глобальних комп'ютерних мереж.
11. Мета і структура практичних занять у вищій школі.
12. Типи семінарів та особливості їх організації при вивченні курсів з історії.
13. Позааудиторна і аудиторна форми самостійної роботи студентів. Інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.
14. Класифікація традиційних методів навчання та їх результативність.
15. Основи педагогічного контролю у вищій школі.
16. Критерії оцінок знань, вмінь та навиків студентів на заліках, іспитах та інших формах контролю за їх роботою.
17. Навчальна науково-дослідна робота студентів і роль викладача у її організації.
18. Проведення практик як форми закріплення знань та навиків студентів з історичних дисциплін.
19. Основи комунікативної культури педагога.
20. Форми діяльності педагога вищої школи.
21. Навчальна діяльність, її види. Поняття навчального плану, навчальної програми, індивідуального плану викладача.
22. Тестові завдання і вимоги до їх розробки. Форми тестових завдань.
23. Особливості організації самостійної роботи на різних етапах навчання. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів.
24. Організація науково-дослідної роботи студентів поза навчальним процесом.
25. Науково-методична робота викладачів вищої школи.
26. Форми і методи навчально-виховної роботи викладача історії вищої школи.
27. Науково-дослідницька діяльність викладача вищої школи. Співвідношення дослідницької та педагогічної діяльності викладача історії.
28. Планування, організація і проведення занять з використанням ігрових технологій.
29. Професійно-педагогічна культура професорсько-викладацького складу.
30. Професіограма викладача вищої школи. Аналіз професійної діяльності викладача ЗВО.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма

Поточний і періодичний контроль								Сума балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2				Підсумковий контроль	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	іспит	
10	10	8	14	12	14	12	20	100

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Бали за одне заняття	Кількість занять	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1			
Поточний контроль на практичних заняттях	5	4	0–20
Поточний контроль на лекційних заняттях	2	4	0–8
Доповідь за змістовим модулем 1			
Усього за змістовим модулем 1			0–28
Змістовий модуль 2			
Поточний контроль на семінарських заняттях	5	6	0–30
Поточний контроль на лекційних заняттях	2	6	0–12
Доповідь за змістовим модулем 2			0–10
Усього за змістовим модулем 2			0–52
Підсумковий контроль (іспит)			0–20
Всього			0–100

Заочна форма

Поточний і періодичний контроль								Сума балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2				Підсумковий контроль	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	іспит	
5	5	5	15	10	10	10	40	100

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Бали за одне заняття	Кількість занять	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1			
Поточний контроль на практичних заняттях	10	1	0–10
Поточний контроль на лекційних заняттях	5	1	0–5
Доповідь за змістовим модулем 1			
Усього за змістовим модулем 1			0–15
Змістовий модуль 2			
Поточний контроль на семінарських заняттях	10	1	0–10
Поточний контроль на лекційних заняттях	5	3	0–15
Доповідь за змістовим модулем 2			0–20
Усього за змістовим модулем 2			0–45
Підсумковий контроль (іспит)			0–40
Всього			0–100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним

			Вивченням дисципліни
--	--	--	-------------------------

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма.
2. Силабус.
3. Мультимедійні презентації.
4. Плани практичних занять.
5. Навчальні посібники та підручники, згідно списку рекомендованої літератури.
6. Національний освітньо-науковий глосарій. – К.: КОНВІ ПРІНТ, 2018. – 524 с.

14. Рекомендована література

Законодавчі і нормативні документи

1. Закон України «Про вищу освіту». – К., 2021.
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 1 липня 2014 р. №1556-VII.
3. Збірник основних нормативних актів про вищу освіту, наукову діяльність, підготовку та атестацію наукових кадрів. – К, 2004.
4. Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://onu.edu.ua/uk/acad-dobrochesnost.pdf>.
5. Концепція розвитку педагогічної освіти: Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 р. № 776.
6. Концепція національної системи кваліфікацій. – К., 2013.
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25 червня 2013 р. № 344.
8. Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття»): Постанова Кабінету Міністрів України №896 від 3 листопада 2004 р.
9. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій України: Постанова КМ України №1341 від 23 листопада 2011 р.
10. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України № 347/2002 від 17 квітня 2002 р.
11. Про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців: Тимчасове положення // Наказ МОН України від 23 січня 2004 р.
12. Стратегічні пріоритети розвитку Одеського національного університету імені І. І. Мечникова на 2020-2025 роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://onu.edu.ua/uk/strategyonu.pdf/>

13. Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» від 25 червня 2013 р.

Основна література

1. Калашнікова Л. М., Жерновникова О. А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків : Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2016. 260 с.
2. Мачинська Н. І., Стельмах С. С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. – 180 с.
3. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. – К., 2014.
4. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : НАІР, 2018. 120 с.
5. Туркот Т. Педагогіка вищої школи. – К., 2011.

Додаткова

6. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. пос. – К.: НАУ, 2015. 240 с.
7. Бондар Д. М. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття») та її роль у реформуванні управління системою вищої освіти в Україні (історико-педагогічний аспект) // Збірник наукових праць. – 2014. – Вип.17 (2). – С. 14-19.
8. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. – Дніпропетровськ, 2014. – 416 с.
9. Ігнатенко Н., Москалюк М., Костюк Л. Історико-ретроспективний аналіз державної освітньої політики в Україні (1991-2020 рр.)// Український історичний журнал. – 2022. – №2. – С. 203-215.
10. Історія та філософія освіти в Україні: до 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди (1722-1794): зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції / ред. кол.: Топузов О. М., Сисоєва С. О., Дічек Н. П., Кравченко О. О. та ін. – К.: Педагогічна думка, 2022. – 156 с.
11. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія професійної комунікації: Навч. посіб. – Чернівці, 2010.
12. Світ дидактики: дидактика в сучасному світі : зб. матеріалів II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 листопада 2022 р. / за наук. ред. Доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України О. Топузова; доктора педагогічних наук, професора О. Малихіна. К.: Видавництво Людмила, 2023. – 299 с.

13. Сисоєва О. С., Батечко Н. Г. Вища освіта України: реалії сучасного розвитку. – К.: ВД ЕКМО, 2011. – 368 с.
14. Якимчук О. Філософсько-психологічні підвалини освітнього простору тоталітарного суспільства // Вища освіта України. – 2015. – №1 (14). – С. 81-86.
15. Якимчук О. Соціокультурні та економіко-політичні передумови створення Державної національної програми «Освіта» («Україна ХХІ століття») // Науковий вісник. Серія «Філософія». – Харків: ХНПУ, 2018. – Вип. 51. – С. 164-176.

15. Інформаційні ресурси:

Офіційний сайт НБ ОНУ імені І. І. Мечникова. Постійна адреса:
<http://library.onu.edu.ua>

Офіційний сайт Одеської національної наукової бібліотеки. Постійна адреса: <http://odnb.odessa.ua/>

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Постійна адреса:
<https://mon.gov.ua/>

Офіційний сайт Національної академії педагогічних наук України. Постійна адреса: <https://www.naps.gov.ua/>

Офіційний сайт Інституту вищої освіти НАПН України. Постійна адреса: <https://ihed.org.ua/publications/>

Офіційний сайт Інституту педагогіки НАПН України. Постійна адреса:
<https://undip.org.ua/library/>

Офіційний сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Постійна адреса: <http://www.dnpb.gov.ua/>

Офіційний сайт Освітнього порталу – освіта в Україні, освіта за кордоном. Постійна адреса: <http://www.osvita.org.ua/>